

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXVII. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 11 / 2017

Prehliadka novomestských zmien k lepšiemu

Cyklotrasy oboma smermi

Všetko najlepšie, knižnica!

Zavlažoval malokarpatské vinohrady

Milí čitatelia,

mnohí z nás by nedbali, keby leto trvalo po celý rok, no novomestská jeseň má čosi do seba. Mesiac úcty k starším priniesol našim seniorom veľa príležitostí na rozveselenie, kultúrne vyžitie, poučenie i stretnutia s priateľmi. Aj keď členovia samosprávy chodia do denných centier seniorov pravidelne, v októbri si mohli vypočúť o starostiach a radoostiach najstaršej generácie o čosi viac.

Stavebný ruch, ktorý nás intenzívne sprevádzal najmä v jarných a letných mesiacoch, sa trochu zmiernuje, no neustáva. Väčšinu rekonštrukcií a opráv sa podarilo dokončiť a verejnosť ich začala využívať. Krásne nové parky, po ktorých sa radi prejdeme aj v zime, vybavenie základných a materských škôl modernými technológiami alebo lepšie cesty a chodníky, to všetko sú zmeny, ktoré obyvatelia mestskej časti vítajú. V aktuálnom Hlase vás podrobnejšie informujeme o tých zrealizovaných, aj o tých, na ktorých sa ešte pracuje.

V novembri nás čaká nielen rozhodovanie, komu dáme dôveru v župných voľbách, ale aj veľké hlasovanie o projektoch participatívneho rozpočtu. Príďte a využite svoje právo, aby sa vo vašom okolí diali také zmeny, aké považujete za užitočné a dôležité. Či už sa prikloníte k plánom na rozširovanie zelene, na podporu kultúry alebo sociálnej práce.

Do minulosti vás zavedie článok o 60-ročnej histórii knižnice aj rozhovor s dômyselným projektantom výnimočných vodných diel pánom Bergerom. Je dobré vedieť, že priamo vo vašom susedstve žijú ľudia s takými bohatými skúsenosťami i zásluhami.

Tesne pred redakčnou uzávierkou sme dostali správu, ktorá nás nesmierne potešila. Pani architektka Štefánia Krumlová a vedúci novomestského ŠKOLAK klubu zdravia a pohybu pán Peter Blaho boli ocenení titulom „Senior roka“, ktorý im udelil bratislavský magistrát. Oboch naši čitatelia dobre poznajú a my im srdečne gratulujeme!

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Nechceme zastavať svahy s vinicami str. 6

Hlasujte o participatívnom rozpočte str. 9

Klub Domovinka má rovných tridsať str. 12

Odišiel televízny tvorca Gejza Ďurjak str. 13

Hlboké slovo z Hlbokého str. 18

Kostol na Teplickej oslávil plnoletosť str. 18

Obálka:

Školu na Odborárskej navštívila veľ'vyslankyňa Vietnamu pani Ho Dac Minh Ngueyet Snímka Jana Plevová

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzerácia: tlac@banm.sk, www.banm.sk/casopis/
Mesačník, dátum vydania 31. 10. 2017,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,

šéfredaktor: Ing. Marek Líška,

členovia: MUDr. Jozef Dubravický,

JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,

Ing. Jana Škutková, Mgr. Marek Tettinger,

tajomník: Mgr. Ján Borčín.

Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.

Grafická úprava: Martin Lovás.

Tlač: UltraPrint, s. r. o. Náklad: 23 200 výtlačkov.

Číslo 11/2017.

ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Ako prekročiť svoj tieň

Prírodzene, nie je to ľahké. Mladá žena, ktorá sa práve chystala nastúpiť do trolejbusu, to napríklad nedokázala. Z vozidla v tej chvíli vystupovala popri iných staručká drobná pani s paličkou. Krčvito sa pridržala dverí a zvažovala, či sa z vysokého schodu dostane jedným krokom až na obrubník. Chvilka jej váhania stačila, aby mladá žena vypenila.

– Tak čo bude? Zvreskla na ňu podráždene. – Vystupujete, alebo nie? Dokedy máme čakať? (A koľko iných možností bolo: Pomôžem vám? Podám vám ruku?)

Ľudia mlčali. Ani oni neprekročili svoj tieň. Nik nepripomenul, že ešte vždy je Mesiac úcty k starším. Ten by si bol dal! Grobiánstvo zväčša mlčky tolerujeme.

Ani starenka nepovedala nič. Ale iste v ten deň nemala pekný večer...

Mestská časť sa mení pred našimi očami

Šesť rokov úsilia o priechod

Niekedy sa ma ľudia pýtajú, prečo sa naraz pracuje na štyridsiatich-päťdesiatich projektoch. Prečo nejdeme krok za krokom, ale stále sa niekam ženieme? Odpoveď vidíte na obrázku. Máme nový priechod cez trať medzi Kukučínovou a Račianskou. Ako dlho ho už potrebujeme a chceme? Aspoň šesť rokov. A šesť rokov aj komunikujeme so železnicami ako s majiteľom pozemku.

Niekedy je ťažké získať zhodu medzi ľuďmi. Považujem totiž za správne získať všeobecnú zhodu. Ak treba, radšej šesťkrát prediskutovať s ľuďmi budúcu podobu parku, úpravy vnútrobloku či športového areálu. Napokon, robí sa to pre nich. To však nebýva častým problémom. Najčastejšou brzdou na Slovensku býva získanie vlastníckeho vzťahu k pozemku, a teda potrebných povolení. Nič sa neudeje lusknutím prstov. Preto musíme naraz pripravovať desiatky projektov, a popritom sa snažiť ziskávať peniaze, kde sa len dá. Vďaka

tomu každý rok dokážeme urobiť desať až dvanásť zmysluplných zlepšení prostredia okolo nás.

Rudolf Kusý

Viac športu na sídliská

Na Teplickej ulici sa koncom septembra začalo s úpravou dnešnej asfaltovej plochy na multifunkčné ihrisko. Starý asfalt nahradí nový betónový povrch a hracia plocha s rozmermi 15 x 24 m dostane oploštenie do výšky štyroch metrov s tlmíčkmi na odhlučnenie. Takéto „klietkové ihrisko“ bude lepšie vyhovovať

vať loptovým hram a zabráni ohrozeniu ľudí pohybujúcich sa v bezprostrednom okolí. Vybavenie ihriska budú tvoriť dve bránky, dva basketbalové koše a upínacie prvky na pripevnenie sietí na tenis, nohejbal, volejbal alebo bedminton. Vstup do „klietky“ ihriska je riešený bočnými stranami bránok. Tieto budú umiestnené mimo hernej plochy, čím sa dosiahne absolútna využiteľnosť vnútorného priestoru ihriska, a zároveň sa zvýši

bezpečnosť pohybu po ňom. Nové schodisko prepojí toto multifunkčné ihrisko s nižšie položeným detským ihriskom.

Mestská časť začala realizovať aj obnovu a modernizáciu detského ihriska na Plzenskej ulici. V jeho blízkosti sa v minulosti už zrekonštruovalo športovisko, teraz prídu na rad sadové úpravy, výmena spevnených plôch a mobiliáru, ale aj herných prvkov a konštrukcií pre deti.

Bezpečne na cestách i chodníkoch

Zlepšil sa stav mnohých novomestských komunikácií. Na Skalickej ulici a Pri Bielom kríži vymenili stavbári asfaltový povrch a upravili parkovacie miesta, čím nepochybne potešili miestnych motoristov. Nový povrch dostala Letná ulica, kde vymenili aj stĺpiky zamedzujúce vjazd zo strany ulice Čs. parašutistov. Obrubníky sa čistili a opravovali na Ursínyho a Jahodnej. Väčšie opravy sa realizovali na ulici Odbojárov. Zväčšili tu otvory pre koreňovú sústavu stromov, aby mala zeleň lepšie podmienky na život. Obnovil sa asfaltový povrch chodníka a osadili nové obrubníky.

Pred všetkými školami sme obnovili značenie priechodov pre peších a opravili spomaľovače, aby naši školáci bezpečne prišli do školy i domov.

Na mnohých miestach mestskej časti sa v priebehu septembra a októbra osá-

dzo dopravné značenie, ktoré cyklistom umožní využívať jednosmerné ulice v oboch smeroch.

V jesenných mesiacoch dostanú novú tvár schody na Kramároch, ktoré spájajú Rozvodnú a Vlársku ulicu. Popri oprave zatravnovaných schodových stupňov tu upravujú terén a vybudujú chodník zo zámkovej dlažby s bezpečným zábradlím, po ktorom ľahšie prejdú i mamičky s kočíkmi.

V minulých číslach sme vás informovali o mnohých prebiehajúcich prácach. Lávka ponad železničné koľaje v blízkosti sídliska Dimitrovka už slúži svojmu účelu a bezpečne skrakuje obyvateľom cestu.

Zelené pľúca Nového Mesta

Kým krásny športový park JAMA Novomešťania ešte len spoznávajú, Gaštanica sa rozzelenala a v posledných týždňoch ponúkla svojim návštevníkom aj možnosť nazbierať si zopár obľúbených plodov. Oba parky poskytujú nielen priestor na oddych a rekreačný šport, ale aj prispievajú k zlepšeniu klimatických podmienok v meste.

Na ihrisku Novomestského športového klubu budú môcť mať aj veľkí futbalisti a futbalistky trénovať v popoludňajších hodinách aj v jesenných a zimných mesiacoch. Osvetlenie ihriska a prípojku elektrickej energie zrealizoval pre mestskú časť EKO-podnik verejnoprospešných služieb.

Čo nového v školách, škôlkach, jasličkách?

Radosť z hotovej novej kuchyne majú už kuchárky aj stravníci v škole na Riazanskej.

Dokončené sú šatne a sociálne zariadenia pre školákov na Sibírskej. Vynovili aj sociálne zariadenia a triedy v Materskej škole na Letnej, ktorá je po rekonštrukcii vykurovacieho systému opäť v prevádzke.

Novomestské jasličky slúžia svojmu účelu už dlhé roky, preto mestská časť pristúpila v uplynulých týždňoch k úpravám ich priestorov, zakúpila do nich aj nové vybavenie. Počas leta sa kompletne zrekonštruovala kuchyňa, popri novom antikorovom príslušenstve a kuchynských drezoch pribudli regály, štyri chladničky, vymenil sa kuchynský riad, tanieri aj príbory pre deti. Do detských spální zakúpila mestská časť nové postelky, matrace, plaplóny aj vankúše.

Tým sa však tohtoročné investície do krajších priestorov pre našich jasličkárov neskončili. V najbližších mesiacoch pribudnú vo výdajniach stravy na kaž-

dom oddelení umývačky riadu a kuchynské linky, denná miestnosť a šatne pre zamestnancov budú vybavené skriňami a drobným nábytkom, v niektorých priestoroch jasli sa pripravuje maľovanie. Poslanci miestneho zastupiteľstva schválili aj finančné prostriedky na nákup detského oblečenia.

Úspešné dokončenie poslednej fázy rekonštrukcie, počas ktorej sa v Materskej škole na Letnej ulici vymenili soci-

álne zariadenia a kompletne obnovili vykurovací rozvod, sa stalo dôvodom na malú oslavu. Rodičia s deťmi, vychovávatelia i zástupcovia mestskej časti sa stretli v piatok 22. septembra na školskom dvore. „Som veľmi rád, že v tunajšej materskej škole sú už všetky dôležité zariadenia v poriadku a zopár rokov nebudú potrebovať výraznejšie opravy. Ďakujem pani zástupkyňi, vychovávateľom i celému personálu za spoluprácu počas realizácie prác, rovnako rodičom za ich trpezlivosť,“ uviedol starosta Ru-

dolf Kusý. Otvoril tým program príjemného popoludnia určeného najmä tým najmenším. Veselé vystúpenie divadelníkov doplnili deti nacvičeným programom, a potom sa už rozbehli k nafukovaciemu hradu, popreháňali kolobežky po dopravnom ihrisku či za inými atrakciami. Chutné občerstvenie pre všetkých hostí pripravili panie kuchárky materskej školy, ale prispeli aj mnohé šikovné mamičky.

*Jana Škutková a Viera Vojtková
Snímky Jana Plevová*

Športová plocha má slúžiť všetkým

Športovisko Pionierska sa rozkladá za Základnou školou na Sibírskej. Patrí k denne využívaným miestam na šport a trávenie voľného času. V súčasnosti sa využíva na hranie futbalu, basketbalu, na behanie, ale aj na streetworkoutové cvičenia s vlastnou váhou. Treba priznať, že po rokoch prevádzky si športovisko už zaslúži revitalizáciu. Preto sa 13. septembra uskutočnilo stretnutie občanov so starostom a poslancami, kde sa zbierali podnety a návrhy na jeho budúcu podobu. Susedské stretnutie prebehlo v pokojnom duchu, jednotlivé vekové skupiny navrhovali vlastné riešenia a vzájomne sa rešpektovali. Zaujímavé je, že o tunajší

športový park má záujem nielen mladšia a stredná generácia, ale svoje predstavy sformulovali aj seniori.

Obyvatelia sa zhodli, že v centre športoviska by mali zostať dve multifunkčné ihriská, ktoré by sa využívali na loptové hry, no s modernými prvkami, ako sú mantinely na futbal, mäkký povrch na volejbal a podobne. Objavil sa aj návrh urobiť jedno ihrisko s možnosťou zadržania vody, keďže za pomoci squash centra sa tu minulú zimu podarilo vytvoriť klzisko na korčuľovanie detí. Keby aspoň časť ihriska dostala osvetlenie, mohla by sa využívať aj v neskorších hodinách. Seniorom by sa páčilo osadenie lavičiek zo strany

Legerského ulice, keďže tá je najslnečnejšia. Mamičky by privítali viac prvkov pre deti, napríklad zakomponovaných do jedného z pieskovísk. Tiež som čerstvým otcom, preto som navrhol, aby projektant využil kopcovitý terén po obvode ihriska – malé deti by ho mohli využívať na lozenie.

Športovci, ktorí cvičia s vlastnou váhou, by uvítali osadenie workouto-

vých prvkov na cvičenie. Bežcom by vyhovovalo oddeliť ich trasy od detí na bicykloch a povrch prispôsobiť na behanie. Niektorí susedia sa sťažovali, že v súčasnosti využívajú bežeckú dráhu lyžiarske detské kluby. Rozmiestnia kúžele, medzi ktorými robia slalom, a tak nezostane miesto na behanie. Všetci sme sa zhodli, že po revitalizácii plochy by aktivity športových klubov mali byť vopred ohlásené, aby nedochádzalo ku kolíziám športovcov. Za úvahu by stálo, či nevybudovať krytú zónu, ktorá by poskytla tieň v letných horúčavách.

Susedia z blízkeho okolia dokonca navrhovali, aby bol areál uzamykateľný, boli ochotní vziať si to na starosť. Takéto riešenie však nie je možné, keďže ide o verejný priestor. Rovnaký názor máme na to, že by bolo dobré umiestniť tu dve kamery so záznamom, ktoré by odradili vandalov.

Všetky podnety sa spracujú a po odsúhlasení sa môže začať s projektovou prípravou. Potom sa vo verejnom obstarávaní vyberie dodávateľ a začne sa s procesom realizácie. Pevne verím, že spoločným úsilím sa nám podarí vybudovať tu moderné športové ihrisko.

*Vladimír Mikuš
Snímka Jana Plevová*

Magistrát nechce akceptovať pripomienky mestskej časti

Začiatkom septembra 2017 začali odborné útvary Magistrátu Hlavného mesta SR Bratislavy opätovne rokovať o pripomienkach uplatnených pri prerokovávaní Návrhu zmien a doplnkov 04 Územného plánu Hlavného mesta SR Bratislavy, v znení zmien a doplnkov (ZaD 04), ktorý bol spracovaný v marci 2014. Na pracovnom rokovaní, ktoré sa uskutočnilo na magistráte 11. 9. 2017, sa za Mestskú časť Bratislava-Nové Mesto zúčastnili odborné pracovníčky miestneho úradu Ing. arch. Marta Závodná a Ing. arch. Zuzana Kadášová, ale aj zástupcovia vedenia mestskej časti, vicestarosta Ing. Stanislav Winkler a miestny poslanec Ing. arch. Peter Vaškovič.

S pripomienkami mestskej časti sa poslanecký zbor minulého volebného obdobia stotožnil prijatím uznesenia miestneho zastupiteľstva v júni 2014. Ťažiskom tohto uznesenia bol predovšetkým zásadný

nesúhlas s návrhom, aby ďalšie lokality na úpätí Malých Karpát (Frankovka, Rizling a Müller), v súčasnosti už zanedbané vinohrady, boli schválené na rozvoj málopodlažnej obytnej zástavby.

Na pracovnom rokovaní zástupcovia mestskej časti odbornými argumentmi opätovne zdôvodňovali návrh na vypustenie predmetných lokalít z návrhu ZaD 04. Ich odborná argumentácia však zostala nevypočutá. Zodpovední zástupcovia vedenia magistrátu deklarovali, že predmetné lokality v návrhu ZaD 04 zostanú, keďže dotknuté orgány štátnej správy a aj Bratislavský samosprávny kraj tieto zmeny hodnotia ako akceptovateľné.

Zástupcovia mestskej časti na záver rokovania zdôraznili, že s predloženým návrhom ZaD 04 naďalej nesúhlasia, s postupom vedenia magistrátu sa nestotožňujú a využijú všetky dostupné možnosti, vrá-

tane medializácie celej situácie, na dosiahnutie toho, aby predmetné lokality zostali nezastavané.

O tomto rokovaní na magistráte, o jeho priebehu i výsledkoch informoval miestnych poslancov i verejnosť vicestarosta Ing. Stanislav Winkler na septembrovom zasadnutí miestneho zastupiteľstva. Zdôraznil svoju nespokojnosť, ktorá vyplýva z toho, že názor miestnej samosprávy vedenie magistrátu nerešpektovalo.

Po krátkej diskusii sa miestni, a zároveň i mestskí poslanci JUDr. Tomáš Korček a JUDr. Richard Mikulec jednoznačne vyjadrili, dokonca vyslovili verejný prísľub, že pripravovaný návrh ZaD 04, v ktorom nebudú akceptované pripomienky a požiadavky mestskej časti, pri hlasovaní v mestskom zastupiteľstve nepodporia, resp. budú hlasovať proti takémuto návrhu.

Peter Vaškovič

Župné voľby 2017 | Informácie pre voličov

- V sobotu 4. novembra 2017 sa budú konať na Slovensku voľby do orgánov samosprávnych krajov, občania si zvolia županov a poslancov.

- V Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto je na župné voľby zriadených 45 volebných okrskov

s volebnými miestnosťami, ktoré sa otvoria o 7. h a zatvoria o 22. h.

- Do volebnej miestnosti stačí priniesť si so sebou platný občiansky preukaz.

- V prípade otázok kontaktujte organizačné

oddelenie nášho miestneho úradu (telefón: **02/49 253 233, -367**). Všetky dôležité informácie o voľbách nájdete aj na webových stránkach **www.bnm.sk** a **www.banm.sk**

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. arch. Peter Vaškovič

Poslancom miestneho zastupiteľstva som sa stal na konci roku 2014.

Dovtedy, skoro 30 rokov, som sa venoval urbanizmu a územnému plánovaniu. Veľa urbanistických štúdií a územných plánov sme spracovali pre obecne a miestne úrady, a tak spolupráca so samosprávou mi bola blízka.

Ako predseda komisie územného plánovania, urbanizmu a výstavby spolupracujem s pracovníkmi miestneho úradu najmä v oblasti spracovávaní územných plánov zón. Poskytujem konzultácie a poradenstvo oddeleniu územného plánovania a životného prostredia i starostovi mestskej časti.

V minulom roku sa nám podarilo začať práce na Územnom pláne zóny Nobelova a na Územnom pláne zóny Horná Mlynská dolina. Verím, že čoskoro obnovíme práce na rozpracovaných územných plánoch zón Biely kríž, Ľudová štvrť a Mierová kolónia. Za mimoriadne dôležité považujem začatie prác na Územnom pláne zóny Zátiašie. Ale prehodnotiť a aktualizovať chceme aj územné plány, ktoré sme zdedili. S členmi komisie sledujeme, posudzujeme a pripomienkujeme nové investičné zámery v mestskej časti.

V pracovnej skupine pre obnovu Snežienky spoluprevádzam koncepčné podmienky pre nový rozvoj tohto obľúbeného miesta. Pripravujeme súťaž návrhov, ktorá by mala priniesť viaceré pohľady na rozvoj Snežienky, dúfam, že aj úplne nové.

Ako člen redakčnej rady Hlasu Nového Mesta sa

snažím spopularizovať urbanizmus a územné plánovanie medzi širokou laickou verejnosťou. Okrem toho sa venujem aj informovaniu o pripravovaných či problematických stavbách, v poslednom období medzi ne patrí najmä prestavba bývalej slobodárne, neskôr kancelárií, na byty na Odborárskej ulici.

Mimoriadne ma teší, že som sa mohol podieľať na pripravách a aj začatí úpravy asfaltovej plochy na Teplickej ulici na nové multifunkčné ihrisko.

Viaceré moje plány sa nám spoločnými silami podarilo naplniť, ďalšie na svoj čas stále čakajú. Teším sa na aktuálne výzvy, ktoré pred nami stoja – budúcnosť Istropolisu, Novej Tržnice, Filiálky, Konskej železnice...

Kontakt:

0948 620 969

peter.vaskovic.banm@gmail.com

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Rodný jazyk je spojivom s domovinou predkov

Vzácnu návštevu privítali 22. septembra v škole na Odborárskej. Tunajších žiakov a pedagógov, medzi ktorými žije významný podiel vietnamských detí, prišla pozdraviť veľvyslankyňa Vietnamu na Slovensku Ho Dac Minh Ngueyet. „Táto škola je symbolom vietnamsko – slovenského priateľstva, ktoré trvá desiatky rokov. Rodičia dnešných žiakov prišli na Slovensko študovať alebo pracovať. Ich deti tu vyrástli a odmalička hovorili po slovensky. Je však dôležité, aby sa naučili jazyk svojich predkov a poznali aj svoju domovinu,“ uviedla pani veľvyslankyňa a vyjadrila radosť, že škola na Odborárskej umožňuje mladšej generácii učiť sa vietnamský jazyk, kým jej rodičom zase pomáha lepšie zvládnuť

slovenčinu. Vietnamské deti sú vynikajúcimi žiakmi, vynikajú najmä v matematike a prírodovedných predmetoch. Nájdú sa medzi nimi aj výrazné umelecké talenty, svoju šikovnosť predviedli počas návštevy. Tunajších žiakov pochválil starosta Rudolf Kusý: „Aj keď rešpektujeme ich korene, povedal by som, že toto sú naše deti, malí Slováci. Sme radi, že sú súčasťou našej komunity! Patria k tým najšikovnejším a táto trieda je dôkazom priateľstva a spolupráce.“

Spolok rodičov vietnamských detí úzko spolupracuje so školou, dobré vzdelanie považuje za základ úspešného uplatnenia detí v budúcnosti. Spoločne s veľvyslanectvom Vietnamu a so sponzormi z radov vietnamskej komunity

venovali škole interaktívnu tabuľu na najmodernejší spôsob výučby. Pani riaditeľka Ľubica Daneková poďakovala za významnú podporu a veľvyslankyni, ktorá čoskoro skončí svoju misiu na Slovensku, odovzdala knihu o 120-ročnej histórii školy na Odborárskej ulici a obrázok od talentovanej vietnamskej žiačky Phan Khan Huyen.

Jana Škutková
Snímka Jana Plevová

Unikátne jesenné a zimné kurzy varenia v Poluse

Škola varenia Radosť variť v Poluse vám dokáže, že nielen láska, ale aj zdravie, zážitok a RADOSŤ prechádzajú cez žalúdok. Nazrite s nami do kuchyne, kde to stále žije! Radosť variť je jediná nekomerčná škola varenia na Slovensku, a zároveň prvý projekt tohto druhu v celom stredoeurópskom regióne.

Aj na jesenné a zimné obdobie pre vás pripravuje rôznorodé kurzy varenia. Nájdete tu varenie pre náročných, ale aj začiatok, pre mamičky, ktoré chcú dopriať svojim deťom to najzdravšie, kurzy s kulinárskymi hviezdami, a dokonca aj špeciálne kurzy s deťmi. Svetová kuchyňa v podobe gréckych,

talianskych, sardínskych či japonských lahôdok tiež nechýba.

Podporuje zdravý životný štýl: V škole varenia pod názvom Radosť variť v Poluse nájdete stovky originálnych receptov zahŕňajúcich klasické i exotické suroviny. Ak je niečo, čo tu nenájdete, sú to polotovary a nekvalitné, nutrične chudobné potraviny. Medzi lektorov patria fundované výživové poradkyne ako Silvia Horecká, Janka Trebulová či obľúbená raw blogerka Zuzka Frešo. Mnohé z kurzov navyše zohľadňujú potravinové alergie a pomáhajú tak šíriť osvetu, že zdanlivý hendikep života s potravinovou intoleranciou je len maskovaná príležitosť, ako objaviť nové, skvelé chute.

V najbližšom období zavítajú do školy varenia aj nové osobnosti, ako sú: kuchársky expert **Gabo Kocák** a víťazka súťaže Masterchef **Martina Grňová**, ktorí predvedú kurzy so zážitkovou kuchyňou, a nemenej známa **Mírka**

Luberdová, ktorá sa dlhodobo venuje poradenstvu, vareniu a odporúča zdravú stravu.

Všetci lektori varenia dávajú kurzom varenia v našej škole Radosť variť v Poluse pridanú zážitkovú hodnotu.

Tak ako, ešte stále váhate, či sa k nám pridáte?

Viac informácií: www.polus.sk

ZAČALI SA REALIZOVAŤ CYKLOTRASY V JEDNOSMERKÁCH

**Participatívny
rozpočet**
Nové Mesto v našich rukách

V roku 2015 Novomešťania v rámci participácie požadovali zriadenie väčšieho počtu cyklotrás. Z hľadiska realizácie bolo najjednoduchšie a najlacnejšie začať jednosmerkami, ktoré sa pre cyklistov zobojsmeria. Po vybavení všetkých náležitostí sa rozbehla ich realizácia. Zaujímá vás, ktoré na jeseň pribudli alebo do konca roka ešte pribudnú? Čítajte!

Pre zlepšenie a zjednodušenie pohybu cyklistov po mestskej časti Nové Mesto bolo nutné zaviesť obojsmerný pohyb cyklistov v jednosmerkách. Je to bezpečnejšia možnosť pohybu pre cyklistov ako jazda v užších obojsmerkách.

Protismerná jazda cyklistov je ochrana a zlepšovanie podmienok pre najslabších účastníkov cestnej premávky. Jazda bicykla v protismere auta na upokojených uliciach a pri ohľaduplných účastníkoch je pre cyklistov aj chodcov bezpečná - motoristi majú priamy výhľad na cyklistu. Väčšie množstvo cyklistov spôsobí prirodzené spomalenie áut, čo má za dôsledok vyššiu bezpečnosť pre chodcov aj cyklistov.

Protismerky cyklistom výrazne uľahčujú pohyb v uliciach, ktoré sú dopravné organizované pre autá. Dopravní inžinieri predpokladajú, že tranzit by mal chodiť po hlavných cestách a zjednosmernené ulice sú určené len na dojazd do cieľa.

Jednosmerky, ktoré sú v mestských štvrtiach vybudované, aby zabránili prejazdu tranzitnej dopravy, pri cyklistickej doprave úplne strácajú opodstatnenie. Ak pripustíme prioritu nemotorovej dopravy, dospejeme k lepšiemu hospodáreniu s verejným priestorom, lepšiemu a bezpečnejšiemu pohybu peších a cyklistov a celkovému poľudšteniu dopravy v mestskej časti.

Úpravy sa dajú docieľiť veľmi jednoducho doplnením zvislého dopravného značenia, bez komplikovanej projektovej prípravy či veľkých stavebných úprav. Na uliciach

dlhších ako 80 m, a zároveň v celej dĺžke širokých 3 m sa musí zabezpečiť možnosť vyhnutia bicykla a ostatných vozidiel, aby nemohlo dôjsť ku kolízii. Ako výhybňa môže slúžiť lokálne rozšírenie komunikácie, prerušenie parkovacieho pásu (vjazd na miesto ležiace mimo komunikácie) a pod.

Konkrétne budú upravené jednosmerky: Guothova, Halašova, Krajinská, Ľudové námestie, Svätovoješská, Letná, Sliezka, Moravská, Smikova, Teplická, Športová, Tylova, Chemická, Olbrachtova, Ukrajinská.

Stanislav Skýva

Dopravné značenie pre jednosmerné komunikácie

Ďalšie strategické informácie na stiahnutie k rozvoju cyklo dopravy v BANM nájdete na webovej adrese: <http://bit.ly/2xLIFnD>.

DVOR JASLÍ NA ROBOTNÍCKEJ 11 MÁ UŽ SVOJ PROJEKT

V lete prebehlo participatívne stretnutie s rodičmi detí, pracovníkmi jaslí a zástupcami samosprávy, na ktorom sa riešilo verejné plánovanie zamerané na vynovenie dvora jaslí. Po zozbieraní návrhov a pripomienok participatívci pripravili projekt, ktorý by mal byť do konca tohto roka zrealizovaný. Ide o ukážku, že zapájanie verejnosti do riešenia má zmysel, lebo ponúka „riešenia na mieru“.

Na základe mapy podnetov (písali sme o nej v Hlase 9/2017 na str. 6) vznikol návrh na projekt rekonštrukcie dvora, ktorý zahŕňa všetky najdôležitejšie podnety. Deti v jasliach tak budú mať pieskovisko kryté plachtou, ktorá vytvorí v lete príjemný tieň (1), altánok zase vytvorí nové možnosti (2) na pobyt vonku aj v horšom počasi. Nové herné prvky ako preliezka so šmykľavkou, hrošík či strunové hojdačky s mäkkou dopadovou plochou zvýšia bezpečnosť detí. Nové možnosti na hru vytvoria dva kopce, okolo ktorých bude dráha pre jazdu na odrážadlách (4).

Keďže hlavnou požiadavkou rodičov bolo zvýšenie bezpečnosti a atraktivity dvora jaslí, súčasťou rekonštrukcie bude aj obnova chodníkov a ešte jedno prekvapenie. Realizačný tím participatívco verí, že takéto príklady presvedčia verejnosť v Novom Meste, že sa naozaj oplatí zapojiť sa do participatívnych aktivít, lebo zlepšujú život nás všetkých.

Návrh rozmiestnenia
nových hracích prvkov na dvore

Participačný tím pracoval na úlohe v zložení: Ing. Lenka Korbeľová, Ing. arch. Jozef Veselovský, Barbora Plášková, Mgr. Lukáš Bulko a Ing. Miroslav Švec

Krátke informácie

Projekt komunitného kompostovania

Komunitné kompostovanie postúpilo do druhej fázy. Po vybavení náležitostí a obhliadke priestorov vznikne v Novom Meste 19 komunít. Do konca roka budeme mať v Novom Meste viac ako 40 kompostérov. Pre veľký záujem bude projekt pokračovať aj v budúcom roku.

Občianske projekty postúpili do hlasovania o participatívnom rozpočte

Tento rok bolo podaných 12 občianskych projektov (viani len 7), ktoré sa uchádzajú o peniaze z participatívneho rozpočtu na rok 2018. Celkovo prebehli tri stretnutia koordinátorov a jedno verejné zvažovanie, z ktorých najlepšie projekty postúpili do hlasovania.

Poznámka: Viac o participatívnom rozpočte a hlasovaní si prečítajte v hlavnom článku!

VEĽKÉ HLASOVANIE O PARTICIPATÍVNO ROZPOČTE NA ROK 2018

Na rok 2018 je v návrhu rozpočtu vyčlenených na participatívne zadania a občianske projekty 250-tisíc eur. Vo veľkom participatívnom hlasovaní začiatkom novembra 2017 občania rozhodnú, na ktoré zadania a projekty pôjdu financie.

Participácia – zapájanie občanov do rozhodovania – prebieha v Novom Meste od roku 2013. Naša mestská časť je lídrom v zapájaní občanov do rozhodovania nielen o projektoch a zadaniach, ktoré získavajú financie z rozpočtu, ale aj o pripomienkach k strategickým dokumentom a plánovaniu verejných priestorov. Veríme, že si túto fantastickú prvú pozíciu na Slovensku udržíme a Novomešťania v dostatočnom počte prídu a budú hlasovať. Novinkou v tohtoročnom hlasovaní bude aj hlasovanie o prioritách.

ČO HOVORIA PRAVIDLÁ?

Fyzického hlasovania sa môže zúčastniť každý obyvateľ mestskej časti, ktorý dovláčil vek 15 rokov. Každý obyvateľ môže odovzdať nasledovný počet hlasov:

- pri zadaniach mestskej časti najviac tri hlasy
- pri zadaniach štvrtí najviac dva hlasy
- pri občianskych projektoch minimálne tri, najviac osem hlasov

Pravda, hlasujúci nemusia využiť všetky svoje hlasy. Ak niekto použije menej než minimálny alebo viac než maximálny počet hlasov, hlasovací lístok bude neplatný, navyše za jeden projekt alebo zadanie nie je možné hlasovať viac ráz.

Hlasovacie lístky spolu s informačným materiálom a zoznamom hlasovacích miest budú distribuované koncom októbra 2017 do schránok. Na hlasovacím lístku sa nachádzajú povinné údaje: meno, priezvisko, bydlisko a kontakt (tel. číslo alebo e-mailová adresa) a podpis vyjadrujúci súhlas so spracovaním údajov, pričom participatívci garantujú dodržanie anonymity hlasovania.

Fyzické hlasovanie má najväčšiu, 60-percentnú váhu na celkovom poradí. Súčasne s fyzickým hlasovaním bude prebiehať aj internetové hlasovanie, ktoré bude mať váhu 10 percent. Verejné zvažovanie bude iba pri občianskych projektoch, s váhou 30 percent.

ČO SÚ ZADANIA?

Zadania sú finančne náročnejšie projekty, ktoré zadávajú občania a realizuje ich úrad. Z navrhovaných zadaní sa budú realizovať len tie, ktoré získajú najviac hlasov, a to prvé tri zadania, ktoré sa týkajú celej mestskej časti a prvé dve zadania, ktoré sa týkajú štvrtí.

V minulosti vznikli zadania týkajúce sa zelene – starostlivosti a výsadby. Dnes máme už prvé výsledky v podobe parkov (Jama, Gaštanica) alebo projektov či plánov na revitalizáciu verejných priestorov (Budyšínska, Kuchajda). Revitalizovali sa viaceré staršie parky. Zo zadaní, ktoré sa umiestnili na ďalších miestach, sa prišlo k postupnej oprave chodníkov (jedna čata v lete priebežne vymieňala asfalt na chodníkoch, urobilo sa Zátiešie, Ľudová štvrť). Nezabudlo sa ani na podporu rozvoja cyklistiky, začína sa realizovať zobojsmerenie jednosmeriek pre cyklistov (pozri predchádzajúci článok).

Dokonca sa pripravuje aj realizácia ďalších dvoch zadaní: Do konca roka by sa kompostéry mali rozmiestniť v 19-ich lokalitách a zariadenie opatrovateľskej služby sa dostalo do komunitného plánu na roky 2017 – 2021. Aj z tohto vidieť, že participácia má zmysel a pomáha v našej mestskej časti zvyšovať kvalitu života.

ČO SÚ PROJEKTY?

Občianske projekty vychádzajú z návrhov a ideí obyvateľov, sú limitované nárokmi na financie do 5-tisíc eur a realizujú ich priamo občania alebo občianske združenia. Z hlasovania vziđe poradie, podľa ktorého sa prideliť financie, a to od prvého, ktorý získal najviac hlasov, až do ich vyčerpania.

Občianske projekty sú zaujímavým spustením rozvoja komunitných, kultúrnych, vzdelávacích a ďalších voľnočasových aktivít.

Keďže v roku 2017 začali platiť nové pravidlá, tento rok bol prechodový a rozbehlo sa v ňom viacero zaujímavých občianskych projektov. Medzi tie výnimočné tento rok patrili:

EDUDRAMA - hru na život realizovalo OZ Divadlo oProti, kde si deti formou divadelných predstavení mohli „obuť cudzie topánky“ a pozrieť sa na život z inej perspektívy, aby sa naučili lepšie porozumieť iným.

AMESOVA IZBA - Malé múzeum kognitívnych ilúzií vyrobilo o. z. Um, kde sa deti a ich rodičia učia poznávať obmedzenia vlastných zmyslov a mysle.

NOVOMESTSKÉ POKLADY - prehliadky a almanach starších autorov (vo veku 50+), tvoriacich v Novom Meste v kategóriách poézie, próza, zabudnuté techniky ručných prác a výtvarné diela. Projekt iniciovala a realizovala v spolupráci s úradom Anna Iváková.

ABY MESTO PREKVITALO - realizovalo o. z. Živica. Vďaka ich aktivite máme v Novom Meste nové plochy kvitnúcich lúk (Račianske mýto, Junácka, Teplická, Tomášikova a inde), jedlú záhradu (Račianske mýto) a hmyzie hotely (Junácka, Račianske mýto).

Kým vlni bolo prihlásených iba 7 projektov, po zmene pravidiel sa ich tento rok hlási 12. Medzi najzaujímavejšie patria:

OBNOVA BUNKRA Z PRVEJ SVETOVEJ VOJNY oproti Mladej garde s ambíciou zápisu medzi technické pamiatky Slovenska. Išlo by o európsku raritu, lebo žiadna európska metropola nemá bunker v strede mesta. Navyše nadšenci dúfajú, že obnovu by mohli ukončiť k 100. výročiu ukončenia prvej svetovej vojny.

ODHAĽOVANIE TECHNICKÝCH TAJOV Nového Mesta formou náučného chodníka a osadením infotabúl. Cieľom projektu je priblížiť ľuďom históriu technických pamiatok a zaujímavých miest Nového Mesta, ktoré mnohí možno nepoznajú.

KOMUNITNÁ ZÁHRADA v priestoroch Rodinného centra Kramárik na Kramároch by rozšírila aktivity centra na širšiu komunitu Kramáčanov.

Z ďalších projektov, o ktorých budú občania hlasovať, vyberáme:

- **Električka T3** – kultúrne prostriedok, pokračovanie rekonštrukcie a modifikácie
- **Parkovacie zábrany** na vybraných chodníkoch Nového Mesta
- **SKUPINOVÁ SOCIÁLNA PRÁCA** na sociálnej sieti Facebook
- **AMESOVA IZBA II.** – rozšírenie o virtuálne múzeum
- **VÝSADBA STROMORADIA** na Račianskej ulici. Revitalizácia okolia knižnice na Kolibe a prepojenie na Gaštanicu
- **POZASTÁVKA**, umiestnenie infotabúl na zastávkach MHD, ktoré by poukazovali na neďaleké pozoruhodné miesta v Novom Meste a ďalšie.

NEBUĎTE LAHOSTAJNÍ A HLASUJTE

O týchto projektoch aj o rôznych zadaniach, ktoré vznikli z podnetov ľudí v jednotlivých štvrtiach Nového Mesta, budete môcť hlasovať začiatkom novembra 2017. Podklady a informácie o tom, ako hlasovať, dostanete do schránok. Viac info nájdete aj na participatívnom webe: pr.banm.sk. V prípade akýchkoľvek otázok nás neváhajte kontaktovať cez e-mail: participacia@banm.sk alebo telefonicky na číslo 0905 / 340 394.

Mladí rodičia sa s nami podelili o svoje šťastie

Koncom septembra sme v novomestskom Stredisku kultúry opäť privítali najmladších obyvateľov, tentoraz 62 chlapcov a 49 dievčat, čiže 111 detičiek. Usmíatym rodičom, starým, ba i prastarým rodičom sa prihovoral starosta Rudolf Kusý. Poprial im veľa zdravia, šťastia a pekných dní v prvých mesiacoch života dieťatka. „Vieme, že prírastok do rodiny je veľkou radosťou, ale prináša aj nemalé výdavky. Mestská časť vám chce pomôcť príspevkom 200 eur, ktorý je dnes zrejme najvyšší v Bratislave, ale pravdepodobne aj na celom Slovensku,“ dodal. Spolu s poslancami miestneho zastupiteľstva a pracovníkmi miestneho úradu potom pozdravili každú mamičku a odovzdali jej ružu, oteckovi zase hračku a podbradníček, ktoré im budú slávnostnú udalosť pripomínať.

(jš), snímka Jana Plevová

Akoľvek vidieť je viac ako žiť v tme

Schopnosť vidieť je základnou schopnosťou, bez nej si nevieme predstaviť náš každodenný život. Pre mnohých z detí však vidieť znamená vidieť tmú... Svet okolo seba vnímajú dotykom, cítia jeho vôňu alebo počúvajú jeho zvuky.

Centrum včasnej intervencie Bratislava, n. o. na Hájkovej ulici 11 v Bratislave za podpory Nadácie Slovenskej sporiteľne realizuje projekt s názvom Akoľvek vidieť je viac ako žiť v tme. Je zameraný na podporu a stimuláciu zraku a kompenzačných mechanizmov u detí so zrakovým a viacnásobným postihnutím v ranom veku a jeho cieľom je vhodnou

terapiou posilniť zachované zrakové funkcie detí a podporiť dobrovoľníkov aj rodičov pri ich cielenej stimulácii. „Súčasťou projektu sú aj vzdelávacie semináre pre dobrovoľníkov Pedagogickej fakulty UK, študijného odboru Liečebná pedagogika, vedené zrakovými terapeutmi centra. Tematicky sú zamerané na posilnenie kompetencií dobrovoľníkov. Učia sa orientačne identifikovať ťažkosti v oblasti zraku u detí a hľadať spôsoby ich podpory a stimulácie aj úpravy domáceho prostredia so zreteľom na potreby dieťaťa,“ uviedla riaditeľka centra PhDr. Erika Tichá, PhD. V uplynulých mesiacoch sa v priesto-

roch centra uskutočnili dva workshopy zamerané na výrobu zrakovo stimulačných pomôcok pre deti s poruchou zraku raného veku. Zúčastnili sa ich rodiny s deťmi aj študenti liečebnej pedagogiky. Pomôcky, ktoré spoločne vyrábali, boli tvorené priamo na mieru konkrétnemu dieťaťu. Na to, aby ich funkčnosť bola čo najlepšia, dozerali zrakoví terapeuti. V úzkej spolupráci sa nám podarilo rozšíriť znalosti rodičov aj dobrovoľníkov, ktorí sú pre tieto rodiny podporou v ich domacom prostredí.

Mgr. Barbora Kuzmická

Centrum včasnej intervencie Bratislava

Tržnicou zavoňali jabĺčka

Novomestské staré mamy opäť potvrdili, že dlhoročné skúsenosti s pečením sa nedajú ničím nahradiť. V sobotu 7. októbra za sprievodu rezkej ľudovej hudby rozbalili v tržnici na Trnavskom mýte voňavé jablkové koláče, rezy,

tortičky a dezerty od výmyslu sveta. Kto ochutnal, obľazol si prsty, pochválil a nakúpil aj domov. Veď nie každá rodina má šťastie na takú šikovnú babičku, akých ste tu počas jablkových hodov mohli stretnúť zopár desiatok!

(jš), snímka Jana Plevová

Najstarší z jubilantov chce vydržať do sto rokov

Rezká hudba folklórneho súboru Kuštárovci víťala i sprevádzala seniorov, ktorí prišli 27. septembra do Strediska kultúry na Vajnorskej osláviť svoje jubileá spoločne s predstaviteľmi mestskej časti. Jednásti hostia v najbližších týždňoch oslavujú okružlu deväťdesiatku, piati hostia prekročili túto hranicu o jeden rok, traja o ďalšie dva roky. A dvaja z nich, pani Anna Jarolímková a pán Karol Roško, dosiahli úctyhodných 94 rokov.

„S radosťou pripíjame na vaše zdravie, prajem vám všetko dobré a veľa milých, priateľských ľudí vo vašej blízkosti,“ pri-

hovoril sa jubilantom Rudolf Kusý. Pripomenul, že stredná generácia by mala prejavovať seniorom veľa lásky a úcty, a dávať tak dobrý príklad tým najmladším. „Veď čas plynie rýchlo, pred dvadsiatimi rokmi stál na mojom mieste pán vicestarosta Pristaš, a dnes je v sále medzi vami,“ doplnil. Najstarší oslávenec, pozitívne nalaďený pán Roško, sa potešil z torty a kytice, a hneď pozval všetkých prítomných, aby po slávnosti prišli ochutnať. Vraj sa chce so všetkými stretávať ešte aspoň do stovky!

Jana Škutková

Spomienky na mladosť neblednú

Príjemne nostalgickú výstavu pripravili členovia Denného centra seniorov na Vajnorskej. Zhromaždili množstvo predmetov, ku ktorým sa viažu emotívne príbehy a krásne spomienky. Staré fotografie i osobné albumy zachytávajú nielen chvíle mladosti, ale aj dôležité rodinné udalosti v 19. a 20. storočí. Sú tu hračky, ktorých mali deti v minulosti pomenej, o to viac im však prirástli k srdcu. Výšivky, nad ktorými šikovné ženy presedeli dlhé večery a s nekonečnou trpezlivosťou „maľovali“ na plátno vzory svojho rodného regiónu,

háčkovali, paličkovali či inou technikou vyrábali predmety na skrášenie domovov. Pri tomto obzretí sa za minulosťou bolo o čom hovoriť a mnohí objavili, že spoločného majú oveľa viac, ako si mysleli.

(jš), snímka Jana Plevová

Čo nám vyrastie v susedstve?

Keďže stavebný ruch bezprostredne za hranicami Nového Mesta ovplyvňuje aj život našich obyvateľov, sledujú ho často s obavami. Na rozhraní Starého a Nového Mesta prebieha v súčasnosti výstavba dvoch výškových objektov, ktoré na svoju realizáciu, resp. dokončenie dlhší čas čakali.

Skelet na Šancovej dostavia nový investor

V Starom Meste „ožila“ po rokoch nedostavaná vysoká budova na Šancovej ulici v blízkosti budovy YMCA. Pôvodne získal developer Istroreal stavebné povolenie na osemposchodovú budovu, potom však požiadal o zmenu stavby pred dokončením a chcel postaviť až 34 nadzemných podlaží. To sa stretlo s protestmi zo strany verejnosti aj ďalších inštitúcií a stavba sa na niekoľko rokov zastavila. Staromestský stavebný úrad napokon povolil postaviť

23 podlaží. So zmenou investora sa obnovili plány na dokončenie budovy, v ktorej majú byť byty, apartmány, kancelárske aj obchodné priestory. Začiatkom roka 2017 spustil nový majiteľ predaj bytov.

Polyfunkčná budova pribudne aj na Račianskom mýte

Niekoľkoročné prietahy a zmena majiteľa sprevádzali aj stavbu na Račianskom mýte, v cípe ohraničenom Radlinského

a Mýtnou ulicou. Spoločnosť Proxenta predstavila v lete podobu plánovaného trinástpodlažného vežiaka, ktorý zahŕňa kancelárske a bytové priestory. S výstavbou začala v prvých mesiacoch tohto roka, jeho dokončenie predpokladá koncom roka 2018. Na nižších podlažiach budú kancelárske priestory, 64 nadštandardných bytov a apartmánov sa začína od piateho podlažia. Objekt je vybavený podzemným parkoviskom s automatickým parkovacím systémom, kde sa nachádza 138 stojísk.

Jana Škutková

V Poreči sa slniečko trochu ulievalo...

Napriek nadpisu si myslím, že všetci účastníci zájazdu – členovia novomestských denných centier boli spokojní a vďační za možnosť predĺžiť si leto v krásnom prostredí hotela Delfín pri Jadranskom mori.

Daždivé dni v Chorvátsku sme si vyplnili zaujímavými výletmi. Navštívili sme Rovinj, Vrsar, Poreč a podaktorí aj Pulu. Dva nasledujúce krásne slnečné dni splnili naše očakávania. Mohli sme okúsiť slanosť morskej vody, nadýchať sa sviežeho vzduchu, doplniť pigment v koži a zaplávať si v bazéne alebo v mori. Krása!

Pobyt poskytol aj nečakanú možnosť zoznámiť sa s členkami ďalších bratislavských denných centier – z Petržalky a Vraku. Patronát nad výletom loďou do Rovinja mala sympatická Sonička – poslankyňa z Vraku. Z iniciatívy Petržalčaniek sme sa všetci stretli na spoločenskom večere, kde jednotlivé mestské časti rozprávali o zameraní svojej práce a pochválili sa úspešnými klubovými podujatiami. Spoločne sme si zaspievali obľúbené pesničky a vzájomné zoznamovanie sprijemnil pohár vína.

Osobitne treba poďakovať za zásluhnú prácu kvalifikovanej záchranárky Veroniky Petrovičovej. Po celý čas poskytovala nezištnú pomoc našej Janke, ktorá mala úraz nôh.

Boli to výborné oddychové dni. Srdečne ďakujeme za možnosť prežiť ich.

Za účastníčky – členky DC Športová
Alica Šimková

Hľadáte prácu alebo študijný odbor?

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny pozýva na **BURZU PRÁCE A INFORMÁCIÍ**. Uskutoční sa **23. novembra 2017 od 9,30 do 15. h** v Stredisku kultúry na Vajnorskej 21. Nájdete tu ponuku voľných pracovných miest a prezentáciu študijných odborov stredných odborných škôl v Bratislavskom samosprávnom kraji.

30 rokov spoločných zážitkov

História Klubu dôchodcov Domovinka sa začala písať 28. augusta 1987. Pravda, vtedy ešte v podstatne stiesnenejších priestoroch na Dimitrovovej ulici 4. Len postupne si starší ľudia zvykali chodiť do klubu. Aj keď bol otvorený od 8. do 19. hodiny, návštevníci sa vraj dali porátať na prstoch ruky. Spoločne strávený čas je však rozhodne veselší než posedávanie

doma, a tak zaujímavý program časom prilákal seniorov najmä spomedzi bývalých pracovníkov chemických závodov.

V roku 2010 dostali tunajší seniori darček v podobe moderných priestorov v spoločenskom dome Vernost'. Aj náplň Denného centra seniorov, ako sa kluby po novom nazývajú, nabrala na obrátkach. Kurzy ručných prác, spoločné cvičenie jogy, besedy s umelcami, čítanie poézie a prózy, ale aj návštevy divadiel, koncertov, vychádzky do prírody, výlety a zájazdy, pečenie a varenie všakovakých dobrôt... To je len zopár príkladov toho, čo staršej generácii spríjemňuje chvíle v dôchodku. A keďže väčšina členov sa pozná ešte zo spoločného pracoviska, často tu býva naozaj veselo.

Počas oslavy tridsiateho výročia 27. septembra navštívili členov centra starosta Rudolf Kusý, zástupca starostu Stanislav Winkler, mnohí miestni poslanci i pracovníci sociálneho oddelenia. „Pamätám si začiatky klubu v malom domčeku a som rád, že dnes je všetko inak. Oveľa dôležitejšie ako priestory sú však vzájomné vzťahy, záujem ľudí,

nápady. Poďakovanie za deväť rokov práce patrí pani vedúcej Anne Krutej a všetkým, ktorí sa na práci pre centrum podieľajú,“ povedal starosta. Po veselom programe detí zo školy na Odborárskej ulici rozdali členovia samosprávy ružičky tunajším dámam a pripili si s nimi na ďalších „aspoň dvakrát 30 rokov“.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Konanie o dedičstve po novom

Konanie o dedičstve upravuje v súčasnosti Civilný mimosporový poriadok, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016. Cieľom jeho úpravy bolo predovšetkým odstránenie problémov pôvodnej právnej úpravy zakotvenej v Občianskom súdnom poriadku a zrýchlenie a zefektívnenie dedičského konania. Celé prvoinštančné konanie o dedičstve vrátane vydávania všetkých rozhodnutí zverila nová právna

úprava notárom ako súdnym komisárom. V podstate sa teda celé dedičské konanie udeje u notára.

Po novom môžu notári v konaní o dedičstve vydávať rozhodnutia v celom priebehu dedičského konania. Prejednanie dedičstva sa už neukončuje vydaním tzv. osvedčenia o dedičstve, ale uznesením o dedičstve, vydaným notárom. Ak počas konania o dedičstve zomrie dedič poručiteľ, dedičstvo prechádza priamo na dedičov zomrelého dediča, čím sa konanie zrýchli a je aj lacnejšie. Ak je potrebné v súvislosti s konaním o dedičstve schváliť právny úkon maloletého dieťaťa, taktiež o tom rozhoduje notár. Novým spôsobom sa upravil aj procesný postup v prípadoch likvidácie dedičstva.

Novinkou je, že Civilný mimosporový poriadok výslovne umožňuje nahliadať do závetu, čo notár umožní v konaní o dedičstve každému, kto osvedčí, že má na tom právny záujem, najmä zákonný dedič a blízka osoba.

Zmenou prešiel aj inštitút tzv. upovedomenia o dedičskom práve. V záujme ochrany dedičov sa upovedomenie bude

doručovať do vlastných rúk alebo ústne, do zápisnice sa zapíše údaj o doručení.

Podľa novej právnej úpravy musí notár zisťovať skutočnú, teda trhovú hodnotu majetku.

Tieto zmeny boli obsahom prednášky a diskusie s našimi seniormi z Denného centra na Kramároch. Samozrejme, nehovorili sme iba o zmenách, ale o celom dedičskom konaní.

Seniorov zaujímali hlavne možnosti, ako spísať závet a aké sú podmienky v dedenia potomkov, započítavanie darov do dedičstva, zodpovednosť za dlhy poručiteľa, dedenie poľnohospodárskej pôdy, ohodnotenie nehnuteľností, ktoré sú súčasťou pozostalosti, poplatky za konanie o dedičstve a ako sa rieši dedenie novoobjaveného majetku. Otázok bolo neúrekom, pretože nejde o jednoduchú tému. Veď dedičské konanie neraz dokáže narušiť dovtedy dobré rodinné vzťahy. Ak však poručiteľ už za svojho života podrobne a právne perfektne určí okruh dedičov a spôsob rozdelenia pozostalosti, môže byť dedičské konanie rýchle a bezproblémové.

Tomáš Korček

Odišiel tvorca televíznych dokumentov

Táto stránka nášho časopisu vznikla vďaka susedom režiséra Gejzu Ďurjaka na Kutuzovovej ulici. Prišla nám od nich nedávno takáto správa: „*Dňa 5. septembra nečakane a bez rozlúčky, a najmä bez príbuzných zomrel náš sused Mgr. Art. Gejza Ďurjak, nar. v októbri 1936. Pán Ďurjak bol televízny a filmový tvorca, ktorý sa viac ako 40 rokov venoval dokumentaristike a publicistike, histórii Bratislavy a Bratislavského samosprávneho kraja...*“

Hľadali sme ďalšie pramene o jeho živote a tvorbe, aby sme odchod takého tvoriaceho človeka verejnosti pripomenuli, no

staršie videoarchívy TV nie sú zatiaľ digitalizované. Objavili sme názvy niekoľkých jeho televíznych filmov a jedného dokumentárneho, zmienku o animovanom TV seriáli Hlavičkove rozprávky, v ktorom hral ako jediný živý herec Josef Dvořák, o dokumentárnom TV seriáli Potulky po zábavných parkoch, a napokon o troch dokumentárnych TV filmoch venovaných bratislavskej histórii.

Trvalú hodnotu nepochybne predstavuje film Bratislavský hrad – cesta k slovenskej štátnosti (1996). Je to videodokument z niekdajšej rovnomennej výstavy v Rytierskej sále Bratislavského hradu,

kde boli sústredené najvýznamnejšie doklady o vývoji slovenských dejín. Takisto film Bratislavský hrad pre tretie tisícročie (2009). V ňom Gejza Ďurjak ako scenárista i režisér v jednej osobe ukázal, čo sa skrýva v útrobach hradu, ako sa odkrylo pri jeho oprave a generálnej rekonštrukcii, počnúc od keltských pamiatok až po panovanie Márie Terézie.

Animovaný seriál Hlavičkove rozprávky vznikol svojho času v spolupráci s Ivanom Popovičom. Obrátili sme sa naň s prosbou o spomienku na Gejzu Ďurjaka. A sme radi, že vám ju dnes môžeme priniesť.

(vv)

Ako išiel GEJZA ĎURJAK do neba

Už sa mi to v živote párkrát stalo. Určite to poznáte. Po dlhšom čase stretnete človeka, aj by ste si mali toho toľko porozprávať, ale... Presne toto sa mi nedávno stalo s televíznym režisérom Gejzom Ďurjakom. Naozaj sme sa dlho nevideli. Odrazu sa vynoril ako čert zo škatuľky v Stredisku kultúry na Vajnorskej. Boli sme tam so starým bigbitákom, spevákom a skladateľom Ľubom Belákom a mojím synom Dávidom, kameramanom, animátorom a režisérom práve dokončeného spoločného projektu, 52-dielneho animovaného televízneho seriálu Mať tak o koliesko viac! Pozval nás do svojej talkshow Jožo Banáš.

Prišlo veľa ľudí, veľa návštevníkov, tak sme sa s Gejzom Ďurjakom len tak úchytkom pozdravili, a potom už všetko plynulo v príjemnej kamarátskej atmosfére, akú len Jožo Banáš vie vykúzliti. Hovorilo sa o radoostiach i márnostiach tohto sveta, a kým sme skončili, Gejza sa elegantne vyparil. To bola jedna z jeho vzácnych ľudských i profesionálnych vlastností. Bol vždy všade tam, kde mal byť, ale zároveň bol neviditeľný. Vlastnosť chytrých ľudí

a dobrých režisérov. Gejza Ďurjak bol režisér mnohých filmových žánrov. Od dokumentu cez televízne komédie až po rozprávku. Práve cez rozprávku sa nám na chvíľku preťali naše cesty. V rokoch 1974-75 sme spoločnými silami nakrútili pre Slovenskú televíziu 13-dielny seriál Hlavičkove rozprávky. Možno si na ne ešte pamätáte. Ak nie vy, tak vaši rodičia určite! Maliara Hlavičku hral báječný český herec Josef Dvořák, dve pravé tatranské víly – vílu Slabejku a vílu Lomničku – som si vymyslel, nakreslil a naanimoval ja. Ako Slabejka ochorela. Ako Lomnička liečila. Ako... Animoval som priamo pod kamerou, v ten čas to bolo niečo celkom nevidané. Reál sa nakrúcal vo Vysokých Tatrách, v Belianskej jaskyni, v bratislavskej Botanickej záhrade, ale aj v nádhernom podkroví na Baštovej ulici v Starom Meste, kde Gejza Ďurjak vtedy býval. V stredoveku to bol „katov dom“. S vílou Slabejkou, s vílou Lomničkou a s režisérom Gejzom Ďurjakom sme vtedy spoločne prekonali všetky negatívne energie, ktoré v dome mestského kata ešte stále vyžarovali. Seriál mal

úspech u divákov, zoznal i niekoľko medzinárodných cien na festivalových poliach.

Gejza Ďurjak bol Bratislavčan, presnejšie Prešpurák, každým číslom. Málokto pozná históriu nášho mesta tak dobre, ako poznal on. Keby nebol režisérom, mohol sa pokojne zamestnať v Historickom ústave SAV. Vždy chcel všetko poznať celkom zblízka, ohmatať si a ovoňať, a tak asi aj preto sa postupne sťahoval zo Starého Mesta, z toho katovho domu na Baštovej ulici, na Hviezdoslavku, hneď vedľa Carltonu, z Hviezdoslavky išiel ďalej a ešte ďalej, až napokon zakotvil v Novom Meste. A práve odtiaľ odišiel rovno do neba. Ani si nepočkal na svoje pozemské 81. narodeniny, ktoré má práve teraz v týchto dňoch.

Už vidím, ako sedia spolu so svätým Petrom niekde na obláčku. Gejza si potahuje zo svojej neodmysliteľnej fajky a rozpráva svätému Petrovi rozprávku o víle Slabejke a víle Lomničke, o tom katovom dome na Baštovej ulici, kde kedysi býval, o Novom Meste... A jedným očkom pokukuje dole. On bol vždy taký. Bol všade tam, kde mal byť. Ale zároveň bol neviditeľný. Jednoducho režisér-profesionál.

Ivan Popovič, snímky z archívu autora

Všetko najlepšie, knižnica!

Knižnica Bratislava - Nové Mesto si v tomto roku pripomína šesťdesiat rokov od vzniku prvej knižnice na súčasnom území mestskej časti. Počas šesťdesiatich rokov svojej samostatnej existencie prešla mnohými zmenami. Či už to bolo zakladanie a rušenie pobočiek, nespočetné sťahovania, zveľaďovanie interiérov, zavádzanie nových technológií, množstvo podujatí a aktivít pre najrôznejšie vekové a sociálne skupiny až po súčasné obdobie, keď sa z knižnice stáva vyhľadávané kultúrno-vzdelávacie centrum pre širokú komunitu.

Prvá samostatná budova knižnice z roku 1957 na Záhrebskej

V roku 1957 bola založená Obvodná ľudová knižnica ako samostatné zariadenie vtedajšieho Obvodného národného výboru Bratislava-Vinohrady, s pôvodným fondom filiálky Mestskej knižnice Bratislava 3. Knižnica Vinohrady metodicky riadila činnosť šiestich osvetových besied: Patrónka, Legiodomy, Koliba, Brižky, Lamač a Dúbravka.

Od roku 1960 sa knižnice osvetových besied stávajú pobočkami knižnice, je zriadená ústredná evidencia fondu a začína sa realizovať centrálné dopĺňovanie. V súvislosti so vznikom samostatných obvodov Bratislavy sa odčleňujú pobočky Dúbravka a Lamač.

V tomto období je fondom najväčšou pobočkou knižnice pobočka Západ, ktorá bola umiestnená v Základnej škole Dubová na Patrónke. V roku 1965 knižnica otvára ďalšiu pobočku v Dome kultúry na Stromovej ulici, ktorá sa od roku 1972 stáva centrálnou knižnicou.

Zopár zaujímavostí zo štatistik:

Za 60 rokov existencie knižnice zaregistrovali knihovníci **326 197** čitateľov a privítali **1 851 197** návštevníkov.

Za rovnaké obdobie bolo realizovaných **9 564 129** výpožičiek. Pri priemernej hmotnosti knihy 0,6 kg je to **5 738 477,4 kg**, ktoré knihovníci museli zodvihnúť pri výpožičke a následnom zakladaní kníh do fondu.

V tom roku už knižnica riadi osem pobočiek: Legiodomy, Koliba, Vajnorská 17 a Vajnorská 57, ul. Februárového víťazstva, Krasňany, Rača a Východná stanica. V roku 1974 k nim pribúda pobočka Vajnory.

V roku 1978 sa začala stavať nová účelová budova knižnice na Pionierskej 12, ktorá sa po kolaudácii v roku 1979 stala centrálnou knižnicou so sídlom riaditeľa,

ekonomicko - technického útvaru a útvaru spracovania a služieb, so samostatnými oddeleniami pre deti, mládež a dospelých, študovňami odbornej a politickej literatúry, čítarňou periodik, spoločenskou salou, hudobným oddelením a exteriérovou terasou na kultúrno-výchovné podujatia.

Po delimitácii mestských častí v roku 1991 sa od knižnice odčleňujú pobočky Rača, Vajnory a Krasňany. Vzniká nová pobočka Mierová kolónia. Zároveň knižnica dostáva oficiálny názov Knižnica Bratislava - Nové Mesto.

Prvý osobný počítač PMD 85 získava centrála v roku 1991 a v nasledujúcom roku sa začína obdobie technologických zmien. Knižnica nakupuje prvé počítače a KIS SMARTLIB, v roku 1993 ekonomický software, od roku 1994 sa knihy začínajú komplexne spracúvať v systéme

Centrála na Pionierskej pred kolaudáciou v roku 1979

SMARTLIB, od roku 1996 sa retrospektívne spracúva fond. Čoskoro nato knižnica sprístupňuje on-line katalóg pre čitateľov,

Pobočky Vajnorská, Račianska, Bellova – všetky zrušené v roku 2005, Bellova neskôr presťahovaná na Jeséniovu

Pobočka na Českej, neskôr presťahovaná na Novú dobu

v roku 1999 sa zosieťovali počítače na centrálny server na Pionierskej ulici. V priebehu roku 2000 končí svoju činnosť hudobné oddelenie a v jeho priestoroch vzniká nová multimediálna študovňa. Po piatich rokoch knižnica prechádza zo systému SMARTLIB na KIS DAWINCI, ktorý používa doposiaľ.

Rok 2003 odštartoval sériu rekonštrukcií a modernizácií priestorov, ale zároveň sa masívne rušili mnohé pobočky knižnice. V rámci rekonštrukcie Domu kultúry na Kramároch bola kompletne zmodernizovaná pobočka knižnice na Stromovej ulici. V roku 2004 zrušili pobočku Mierová kolónia, o rok neskôr pobočky Vajnorská a Račianska. Plánované zrušenie pobočky na Kolibe sa vďaka petícii obyvateľov podarilo odvrátiť – fond pobočky však bol výrazne zredukovaný, presťahovaný do nových, avšak výrazne menších priestorov.

Nastáva obdobie radikálnej modernizácie, zmien v spôsobe práce a pretváranie knižnice na komunitné centrum. Všetky pracoviská sa postupne pripájajú na

Mierová kolónia – vznikla po delimitácii v roku 1991, zrušená v roku 2004

centrálny server, ako posledná je v roku 2015 automatizovaná pobočka na Kolibe. V priestoroch centrálky vzniká nová odborná študovňa, voľnočasové centrum pre deti a mládež, výraznou rekonštrukciou prechádza exteriérová terasa, spoločenská sála, oddelenie beletrie. Zo zachovaného zariadenia a zbierok pôvodného hudobného oddelenia je vytvorený hu-

dobný retrokabinet, malé múzeum knižnice, ktoré dokumentuje obdobie pred rokom 1989.

V roku 2014 knižnica otvára novú pobočku v spoločenskom dome Vernost na Nobelovej. Tá disponuje nielen klasickou požičovňou, ale aj multifunkčnou sálou vhodnou na pohybové, spoločenské a kultúrne aktivity. V súčasnosti sa pripravuje na využívanie aj ako kinosála. V roku 2016 získava knižnica do správy nové priestory na Kolibe. Sťahovanie knižnice a vytvorenie Kolibského knižnično-informačného voľnočasového a vzdelávacieho centra,

DK Stromová – Dom kultúry s knižnicou z roku 1965

napriek množstvu práce s tým spojenej, je pre knižnicu a jej návštevníkov darčekom samosprávy k výročiu.

Knižnica Bratislava - Nové Mesto počas celej svojej 60-ročnej existencie kladla dôraz na kvalitnú profiláciu a pravidelné doplňovanie fondov, organizovala kultúrne a vzdelávacie aktivity pre všetky vekové kategórie používateľov: besedy so spisovateľmi a ilustrátormi, prezentácie nových kníh, hudobno-literárne pásma, ba aj divadelné predstavenie v réžii a podaní pracovníkov knižnice. K novým aktuálnym formám patrí napr. súťaž o Kráľa detských čitateľov, Noc s Andersenom, Nočné čítania, tvorivé dielne a iné. Za šesťdesiat rokov to predstavuje množstvo podujatí, nespočetné hodiny príprav a dlhý rad známych osobností, z ktorých mnohé už medzi nami nie sú.

Málokto vie, že v centrále knižnice na Pionierskej, v priestoroch pod jej terasou

začínala v 80. rokoch svoju cestu za slávou jedna z najznámejších slovenských kapiel – skupina Elán. V súčasnosti ich využíva veľmi úspešný projekt participácie – cyklotrelňa, čo len dokumentuje možnosti prepojenia aktivít knižnice v rámci komunity.

Šesťdesiat rokov jej existencie je príležitosťou na hodnotenie a poďakovanie všetkým, ktorí prispeli k tomu, že napriek mnohým politickým a ekonomickým zme-

Fotografia z besedy so skupinou Elán v knižnici na Pionierskej, rok 1983

nám, striedaniu režimov a nie vždy pozitívnym postojom ku knižniciam sa podarilo nielen knižnicu zachovať, ale aj rozvíjať a modernizovať.

Kým u človeka by to bol azda čas na záver aktívnej pracovnej éry, knižnica sa na oddych nechystá. Skôr na nový nádyh a výzvu pokračovať v práci, ktorú začali nadšenci – pre mnohých nezabudnuteľní knihovníci, bývalí kolegovia. Veľké ďakujem patrí všetkým predchádzajúcim riaditeľkám knižnice, PhDr. Jane Lobotkovej,

OBVODNÁ ĽUDOVÁ KNIŽNICA BRATISLAVA III			
PRACOVISKA	CENTRÁLNA KNIŽNICA PIONIERSKA		
	VÝSLEDKY ROKU 1985		
POMOČKY	STROMOVÁ	ČITATELIA	11857
	KOLIBA	VÝPOŽIČKY	430 938
	NOVÁ DOBA		
	VAJNORSKÁ		
	KRAMÁROCH		
	FERDINAND VIT		
	ME. RAČA		
	ME. VÁJNORSKY		

Prehľad pracovísk a výkonov knižnice z roku 1981

Jozefe Hasprovej a PhDr. Irene Galátovej, ako aj bývalým a súčasným spolupracovníkom.

*Jana Vozníková
Snímky archív knižnice*

Naše vinohradnícke závlahy obdivovali aj v cudzine

Príležitosťou na rozhovor s pánom Pavlom Bergerom bola – trochu netradične – výstava fotografií jeho priateľa a bývalého spolupracovníka Pavla Stanka. Autor snímok zachytil scenérie dnes už takmer romantické, no s dielami kedysi nanajvýš funkčnými. Novomešťan Pavol Berger ich v druhej polovici dvadsiateho storočia navrhoval a projektoval na závlahy poľnohospodárskych plodín a vinohradov západného Slovenska.

Odborník mnohých profesií a neúnávný novátor je v dôsledku zdravotných problémov obmedzený na pohyb po byte na Račianskej ulici. Na jeden z výsledkov vlastnej práce, vinohrady vybudované na terasách, pozerá z okna s hrdosťou. I keď

výstavby. Jednoducho, chýbali skúsenosti a poznatky. Čo však nechýbalo, bol záujem poľnohospodárov a vinohradníkov, ich spolupráca s projektantmi bola úzka, plná nadšenia.

V 60-ych rokoch sa hrozno dorábalo starým spôsobom na kríkoch. To sa malo postupne zmeniť. Projektový ateliér v Pezinku spracoval štúdiu, na základe ktorej sa v Malých Karpatoch za desať rokov vybudovali terasy, vinič vysadený do nanovo pripravenej pôdy sa uväzoval na oporné konštrukcie. Tento spôsob pestovania umožnil družstevníkom využívať moderné mechanizmy, bránil erózii pôdy a pomáhal zadržiavať vlahu. „*Boli sme v tom čase jednou z najmodernejších vinárskych oblastí,*“ spomína pán Berger, ktorý popri lesníckej fakulte na Vysokej škole zemědělskej v Brne navštevoval prednášky z viacerých oblastí na poľnohospodárskej fakulte a svoje vzdelanie završil štúdiom na stavebnej fakulte. Pre miestnych vinárov bol preto oporou a nanajvýš cenným partnerom.

Z obrovského množstva stavieb spomeneme podrobnejšie jednu z prvých, závlahu vinohradov nad Myslenicami. Vzbudila pozornosť premysleným využitím gravitácie a obdivovať ju chodili aj z cudziny. Dve vodné nádrže, z ktorých je možné zavlažovať asi 80 hektárov viníc, sú v údoliach nad vinohradmi. Do nádrže Kotlíky, tak sa volá tá vyššie položená, je privedená voda z horskej bystriny. Pod Kotlíkmi je väčšia priehrada Medvedie a navzájom sú prepojené „*násoskou*“. Funguje to na podobnom princípe, ako keď sa prečerpáva víno zo suda do fľaše. Gravitačným spádom voda z hornej nádrže pretečie do dolnej. Pod jej úrovňou je opäť samospádom rozvedená na plochu vinohradov a dostáva sa do siete vejárovvej závlahy upevnenej na oporných konštrukciách viniča. Aby sa tlak vody zvýšil a závlaha mala väčší dostrek, vybudovali pri dolnej nádrži malú čerpaciu stanicu. „*V tých rokoch to bol zázrak, zavlažovanie v kopcoch! Nemci to k nám chodili*

Vodná nádrž Buková

ho trápi postupné ubúdanie a devastácia cenných plôch, verí, že toto dedičstvo si mladšia generácia zachová.

„*Na začiatku pracovnej kariéry som spolu s tímom skúsených odborníkov pripravoval štátny vodohospodársky plán. Nebola teda náhoda, že som časť z neho neskôr realizoval. Boli to predovšetkým dve úlohy, ktoré ma sprevádzali po desaťročia – snaha o zúrodnenie Záhoria a rekonštrukcia malokarpatských vinohradov. Vždy som sa cítil byť meliorátorom, venoval som sa budovaniu závlah a vodných nádrží, alebo naopak, odvodňovaniu pôdy,*“ hovorí inžinier Berger. „*No dalo by sa povedať, že nadstavbou tejto práce bolo zakladanie projektových ateliérov, neskôr aj metodické vedenie projekcií na celom Slovensku.*“

Prvé malé vodné nádrže sa budovali bez projektov, tie vznikali až dodatočne počas

Sústava obdivovaných vodných nádrží nad Myslenicami

odkukávať,“ usmieva sa projektant, „v Európe také niečo nemalo obdobu. Tri roky sme to stavali, aj som tam býval, vtedy ešte slobodný...“ Pravda, bolo to možné aj preto, že za socializmu boli vinice sústredené na obrovskej rozlohe.

Projektant hydromelioračných stavieb musel byť zároveň profesionálnym prieskumníkom. Kým sa našlo vhodné miesto na vybudovanie vodnej nádrže, ubehol rok aj viac. Každý nachodil a najazdil tisíce kilometrov. Najprv sa robil podrobný prieskum územia a vyhotovili sa podklady pre stavbu: zememeračské, geologické, hydrologické, laboratórne, technické aj kompletne projektové podklady. „Musel som dobre poznať prírodné vodohospodárske pomery v Malých Karpatoch, presne vedieť, aké vodné zdroje sú k dispozícii.“

Pavol Berger vychoval počas svojho pôsobenia v rôznych inštitúciách stovky odborníkov, inžinierov mnohých profesií: „Pracovali sme v tíme, učili sme sa za pochodu. Dbal som na to, aby každý projektant mal aspoň dve nádrže ako svoje životné dielo. O našich ľudí bol obrovský záujem. Aby si projektanti mohli privyrobiť, založili sme pobočku vedecko-technickej spoločnosti, ktorá ich činnosť

Kučšidorfská nádrž v Pezinku

li, neslúžia už pôvodnému účelu. Je to obrovská škoda, slovenské poľnohospodárstvo stratilo svoju úroveň spredu roku 1990.

Investícia sa zaplatila za 10-12 rokov, dnes sú už vodné nádrže ziskové. Dobre udržiavané plochy sa využívajú najmä na rybárstvo, niekde ich prenajímajú zahraničným spoločnostiam a pre obec znamenajú veľký ekonomický prínos. Už po vybudovaní prvých nádrží si projektanti uvedomili, že pri vodnom diele býva väč-

Vodná nádrž Kuchyňa

zastrešila. Boli pracovití, v kanceláriách sa svietilo vo dne v noci, neboli veru chudobní...“

Mnohé vodné nádrže sú dnes významným krajinotvorným prvkom. Stali sa cieľom turistických vychádzok aj oddychových chvíľ miestnych obyvateľov. Hniezdi pri nich množstvo ornitologicky významných druhov vodného vtáctva, rôzne plazy a iné živočíchy. Vodné plochy sú rajom pre rybárov i základňou športového rybolovu. Poľnohospodári už melioračné systémy zväčša nepoužívajú, žiaľ, zariadenia spust-

šinou aj rekreačný potenciál. Navrhli plochy, kde sa vybudovali chaty so záhradami, ktoré dodnes slúžia na rekreáciu.

„Počas tých dlhých rokov som zrealizoval aj množstvo iných zákaziek, napríklad úpravu horského potoka v Topoľčiankach, bol to reprezentačný priestor

v okolí kaštieľa, a tak musel aj vyzerať. Bola to veľmi náročná práca... Mojm najväčším dielom je zrejme návrh spôsobu obhospodarovania plôch v povodí vodnej nádrže v Málinci, ktorá slúži vodovodom v Lučeneckom okrese. Tam som nebol len projektantom, ale organizátorom od nápadu až po realizáciu. Museli sme vystačovať sálaše a rôzne objekty, dôkladne vyčistiť hnojiská, odviezť všetko, čo by mohlo znečistiť vodu. Veľmi dlho by som mohol o tom rozprávať... Budovanie malokarpatských nádrží však bolo jedným z mojich najkrajších období. To nebola práca, skôr záľuba, ktorá ma živila. Keď som tadiaľ chodil a hľadal vhodné miesta, zničil som osem áut!“

Vskutku, rozsiahle súbory fotografií i zväzky záznamov sú jasným svedectvom o nekonečných hodinách hľadania, premýšľania a práce.

Zhovárala sa Jana Škutková
Snímky Pavol Stanko, Jana Škutková

Ing. Pavol Stanko, ktorý dnes žije v Pezinku, spoločne budované vodné diela nafotil a zdokumentoval pre budúce generácie. Zaujímavú výstavu pod názvom Vodné nádrže v Malých Karpatoch môžete navštíviť až do 15. novembra v priestoroch Literárneho a vlastivedného múzea vo Svätom Jure.

Hlboké slovo z Hlbokého

Novú divadelnú sezónu sme v Poetic-kom štúdiu v Dome kultúry na Kramá-roch otvorili 22. septembra. V poradí už 154. večer pri sviečkach bol venovaný dvojstému výročiu narodenia národného buditeľa Jozefa Miloslava Hurbana.

Literárno-hudobnú kompozíciu pripravil Juraj Sarvaš s veľkou úctou k človeku, ktorý pohol dejinami Slovenska. Recitá-ciu veršov z Hurbanovej zbierky Piesne nateraz, vydané v roku 1861 s podtitulom Hlboké slovo z Hlbokého, doplnili drama-tizované obrazy z neľahkého života poli-ticky prenasledovaného národovca, ktorý svoj osobný život podriadil boju za prav-du a slobodu slovenského národa. Juraj Sarvaš ich naštudoval spoločne s Annou

Jurkovičovou - Hurbanovou a rozhovory oboch aktérov podčiarkol pôsobivý spe-v mužského speváckeho zboru DANUBIUS OCTET SINGERS pod vedením Jaroslava Pehala. Hudobné teleso zložené z profes-i-onálne školených spevákov a členov zbo-rových telies Bratislavy a Viedne sa špe-cializuje na slovenskú a slovanskú tvorbu a cappella. Interpretuje piesne autorov ako Eugen Suchoň, Ján Cikker či Leoš Ja-náček, ale vyhľadáva aj záznamy starých skladiel v zachovaných prameňoch a pri-bližuje ich súčasníkom.

Juraj Sarvaš pripomenul divákovi, že 19. septembra 1848, teda pred 169-imi rokmi vznikla Slovenská národná rada. Jozef Mi-loslav Hurban bol jej prvým predsedom

a v rokoch 1848-1849 vedúcou osobnos-tou slovenského povstania. Ako evanjeli-c-ký kňaz pôsobil v Hlbokom, kde spolu so Štúrom a Hodžom kodifikovali slovenský jazyk.

Kto nestihol septembrové vystúpe-nie v Dome kultúry, môže si hurbanov-ský program pozrieť ešte 25. novembra o 18. h v Novom evanjelickom kostole na Legionárskej ulici.

Text a snímka Jana Škutková

Aj túto zimu bude ples! Ešte lepší než vlani

V tomto roku si Stredisko kultúry na Vaj-norskej ulici pripomenulo významné vý-ro-čie. Už 60 rokov otvára svoje priestory nie-len obyvateľom Nového Mesta, ale všetkým priaznivcom kultúry, vzdelávania, osvety i zábavy. Nenájdeme typ podujatia, aké by sa tu za tie dlhé roky neorganizovalo. Kon-certy rôznych žánrov, divadelné predsta-venia, tanečné zábavy, výstavy, semináre, klubové podujatia, programy pre žiakov našich škôl, pre seniorov, kurzy, krúžky...

K jubileu Strediska kultúry sme slávnost-

ným spôsobom obnovili tradíciu plesov. Vo februári sa spoločenská sála rozžiarila

do krásy a privítala hostí 1. Reprezentač-n-ho plesu Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto. Veľký úspech mal ples s podtitu-lom „Čokoládový“. Usporiadanie ďalšieho plesu je pre nás veľkou výzvou, preto ne-váhajte a včas si rezervujte vstupenky na 2. Reprezentačný ples našej mestskej časti, ktorý sa uskutoční 10. februára 2018. Re-zervácia vstupeniek bude možná už od 20. novembra 2017. Srdečne vás pozývame!

Monika Luknárová

Snímka Jana Plevová

Kostol na Teplickej dosiahol dospelosť

Farské hody sa v kostole na Teplickej niesli v mimoriadne slávnostnej atmosfére. Kostol Kráľovnej rodiny bol posvätený a Pastoračné centrum a jeho fara požeh-nané arcibiskupom Mons. Jánom Sokolom 25. septembra 1999. Už osemnásť rokov

sa tu teda slúžia bohoslužby a poskytuje sa duchovné povzbudenie veriacim, ktorí prichádzajú predovšetkým z našej mest-skej časti.

V nedeľu 24. septembra členovia farnos-ti Kráľovnej rodiny privítali medzi sebou Jeho Eminenciu kardinála Jozefa Tomka, ktorý slúžil svätú omšu. Vo svojej kázni podčiarkol dôležitosť manželstva a rodiny: „Rodina, to je téma každého človeka, kto-rý prichádza na tento svet a Kráľovná ro-diny Panna Mária sa priam núka za jeho ochrankyňu.“ Doplnil, že aj keď sa ľudia majú dnes lepšie ako v minulosti, otázku treba posúdiť aj z hľadiska pokroku na poli ducha.

Moderné pastoračné centrum na Teplic-kej bolo v čase svojej výstavby výnimočné medzi cirkevnými stavbami na Slovensku. Vzniklo podľa návrhu architekta Lubomí-ra Závodného, ktorý rešpektoval zvolené

prostredie a usiloval sa, aby svätostánok svojou veľkosťou i materiálom zapadol medzi okolité obytné bloky. Dreveným obkladom zabezpečil príjemný pocit tepla a strešným svetlíkom priviedol denné svet-lo k obojstrannému stolu, teda tam, kam sa upie-rajú pohľady veriacich. Členovia farnosti si na moderný interiér rýchlo zvykli a napl-nili priestory centra intenzívnym duchov-ným životom.

Jana Škutková, snímky Michal Halenár

Máme šarkana s najdlhším chvostom!

Tohtoročná Novomestská veselá šarkaniáda priniesla aj nezvyčajný výsledok. Naša mestská časť je od 30. septembra držiteľom nového slovenského rekordu – šikovné novomestské deti vytvorili na Kuchajde neletiaceho šarkana s najdlhším chvostom. Či uveríte, alebo nie, má 63 metrov a 31 centimetrov!

Nebo nad Kuchajdou zaplnilo tak ako vždy množstvo šarkanov. Tie vlastnoručne vyrobené sme ocenili. Najväčší a podľa poroty aj najkrajší patril súrodencom Kristiánovi a Maximovi, ktorí ho vyrábali niekoľko týždňov. Gratulujeme im takisto ako všetkým, ktorí prispeli k úspešnej šarkaniáde. A tešíme sa na budúci rok. (bor)

Kramárčania nás reprezentovali úspešne

Seniori z celého kraja aj hostia z Maďarska sa stretli v predposledný septembrový víkend na siedmom ročníku Župnej olympiády v stredisku ROSA na bratislavskej Patrónke. Našu mestskú časť zastupovalo družstvo seniorov z DC Kramáre, ktoré zvíťazilo v jarnom zápole novomestských denných centier. Čakali naň súťažné disciplíny ako štafetová chôdza, hod šípkami na terč, hod loptičkou na cieľ, florbalová strelba, chôdza s loptičkou na lyžičke, hlavolam, ale aj zásady

prvej pomoci. Organizátorom pomáhalo 26 dobrovoľníkov zo stredných škôl, ale aj z Jednoty dôchodcov na Slovensku. Spomedzi dvanástich tímov pripadlo víťazstvo seniorom z Dúbravky, ani Novomešťania však neobišli naprázdno. Naši zástupcovia vybojovali tretie miesto za šikovnú chôdzu s loptičkou na lyžičke a druhé miesto za svoje znalosti v poskytovaní prvej pomoci.

Gratulujeme!

Jana Škutková

Chystáte sa maľovať, stavať alebo rekonštruovať?

Váš Dom farieb & hobby centrum

A viete, že správny výber farieb a vhodný technologický postup vám môže ušetriť aj polovicu nákladov? Najmä ak vám dobrú radu poskytne odborník s dlhoročnými skúsenosťami. Neviete, na koho sa obrátiť? V predajni **Váš Dom farieb & hobby centrum** nájdete profesionálnych predajcov, ktorí zodpovedia každú vašu otázku. Navštívte nás a presvedčte sa na vlastné oči. **Prečo prísť práve k nám?**

- ✓ milý a ochotný personál s odbornými znalosťami nájde pre vás najvhodnejšie riešenie
- ✓ mnohé výrobky máme až o 30 – 50 % lacnejšie ako obchodné centrá. Načo platiť inde viac, ak na jednom mieste nájdete optimálnu ponuku?
- ✓ ku každému nákupu nad 49 eur dostanete osviežujúci darček

Pri maľovaní alebo rekonštrukcii sa oplatí spoľahnúť sa na odborníkov a dlhé roky sa tešiť z úspechu!

Tel.: + 421 2 446 45 111, Pri Bielom kríži 8 (oproti Palme), Bratislava, www.vasdomfarieb.sk

TIKKURILA

Umenie z Cvernovky #1

Diela výtvarníkov, maliarov, grafických dizajnérov a fotografov predstavila od 22. do 24. septembra prvá z plánovaných výstav v kreatívnom a kultúrnom centre Nová Cvernovka na Račianskej ulici. V neobvyklých priestoroch Artattack prezentovali svoje diela maliarka Monika Pascoe Mikyšková, fotograf Richard Kučera Guzmán a fotograf Marek Würfl, ku ktorým sa pridali aj študenti z ateliéru VŠVU – IN/OUT základňa pre súčasné umenie. V sekcii knižný dizajn sa návštevníci mohli oboznámiť s dielom grafických dizajnérov Pavliny Morháčovej a Emila Drličia.

Artattack zastrešuje diela a práce slovenských interpretov a vydavateľstiev a organizuje urbánne stretnutia, v Novej Cvernovke bude prezentovať tvorbu z ateliérov umelcov, ktorí tu sídlia.

(jš), snímka Jozef Petek

INZERCIA

Vodoinštalatéri – kvalitne a rýchlo. 0904 572 977

www.montaz-nabytku.com, 0948 590 956

Stredisko kultúry Bratislava - Nové Mesto, Vajnorská 21, prijíma:

- prevádzkového pracovníka na trvalý pracovný pomer
- pomocného prevádzkového pracovníka na dohodu o pracovnej činnosti
- pracovníka na zmluvnú údržbu na dohodu o pracovnej činnosti

Práca je vhodná aj pre dôchodcu.

Informácie 02 / 4437 3760, info@skvajnorska.sk

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA – NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,

nájdete nás aj na FB:

<https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

KONCERTY

30. 11. 2017, štvrtok 20. h

ANDREJ ŠEBAN TRIO – ŽIVOT JE KRÁSNY TOUR 2017

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

8. 11. 2017, streda 19. h

**Na kus reči s Jozefom Banášom a jeho hosťom –
lekárom a liečiteľom Mikulášom Štefanom**

18. 11. 2017, sobota 19. h

Body Art – jediná show svojho druhu. Unikátna
prehliadka umenia maľovania na telo
so sprievodným programom

23. 11. 2017, štvrtok 9. h

Burza práce pre uchádzačov a záujemcov
o zamestnanie, študentov stredných a vysokých
škôl a všetkých záujemcov o informácie o trhu práce
a možnosti zamestnať sa

28. 11. 2017, utorok 18. h

Pavel Hírax Baričák, motivačná prednáška a krst
nepálskeho cestopisu Nepál – Cesta okolo Annapúrnu,
cesta do seba

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

8. 11. 2017, streda 14. h

Od Martina do Troch kráľov, výchovno-vzdelávacie
zvykoslavné podujatie pre školy

29. 11. 2017, streda 9. h

Uvítanie detí do života

29. 11. 2017, streda 15. h

Životné jubileá

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové ČAJE O PIATEJ
každú sobotu o 17. h, živá hudba 60. - 90. rokov,
žrebovanie vstupeniek

5. 11. 2017 **HS SATURN** (nedeľa)

11. 11. 2017 **HS M. CLUB** (sobota)

19. 11. 2017 **HS PARTY TIME** (nedeľa)

26. 11. 2017 **HS CHARLIE BAND** (nedeľa)

KLUBOVÉ PODUJATIA

Každý pondelok o 18. h

Sahadža joga – ako sa zbaviť stresu – začiatčníci,
vstup voľný

7. 11. 2017, utorok 14. h, **Jednota dôchodcov**

9. 11. 2017, štvrtok 16. h, **Klub Patchwork**

14. 11. 2017, utorok 18. h

Stretnutie cestovateľského klubu Dobrodruh

16. 11. 2017, štvrtok 16. h, **Klub priateľov opery**

28. 11. 2017, utorok 17. h

Bratislavský včelársky spolok, stretnutie členov
a záujemcov o odborné poradenstvo

VÝSTAVY

7. 11. až 17. 11., vernisáž 7. 11. o 17. h

19. FOTOSALÓN – výstava ocenených fotografií
neprofesionálnych fotografov

24. - 25. 11. 2017, piatok a sobota

EXPO 3D – najväčšia výstava 3D technológií

21. 11. 2017 - 2.12. 2017, vernisáž 21.11. 2017 o 17. h

Art Villa Rača, originálna výstava maľieb račianskych
umelcov Dagmar Pavúkovej a Gabriely Loveckého

Návštevný čas výstav: pondelok - piatok

14. h - 18. h, v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

11. 11. 2017, sobota od 8. h - 15.30 h

VSZ Minerály – exkluzívna výstava minerálov,
skamenelín a drahých kameňov

25. 11. 2017, sobota 8. h - 12. h

VSZ elektro, domácich, rybárskych, foto potrieb,
hudobných nástrojov, železničných, automobilových,
leteckých modelov a pod. – tentoraz súčasne
s EXPO 3D

Predpredaj vstupeniek: utorok a streda 16. h - 19. h
a jednu hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská
21, tel. **02/4437 3763**. Zmena programu vyhradená.
Bližšie informácie na tel. č. **02/4437 3760**

Ponúkame pre základné a stredné školy kultúrno-
spoločenské a výchovno-vzdelávacie podujatia,
tel.: **0903 929 244**. **Prenájom priestorov na
semináre, spoločenské posedenia, prezentácie,
tel. 0904/691 507**

Výroba reklamy od vizitiek po transparenty -
vrátane grafických návrhov za **VÝHODNÉ CENY**,
tel. **44 37 25 12**

KURZY

Každú stredu a štvrtok o 17. h

Výtvarné štúdio akademickej sochárky
M. Burmekovej pre dospelých

Každý štvrtok o 15.30 h a piatok o 14.30 h

Výtvarná škola akademickej maliarky Dany
Zacharovej pre deti

Každý utorok o 17. h a štvrtok o 17.30 h

Joga pre zdravý pohyb dospelých

Každý pondelok o 17. h **Keramika pre dospelých**

Každú stredu o 15.30 h **Keramika pre deti**

Každý utorok o 17. h

Šijeme s Burdou - škola strihov a šitia

DOM KULTÚRY KRAMÁRE

Stromová 18

tel.: 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk,

e-mail: dkkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

20. 11. 2017, pondelok 19. h

**155. Poetický večer s Jurajom Sarvašom
a jeho hosťami**

KLUBOVÉ PODUJATIA

8. a 22. 11. 2017, streda 16.30 h

Klub Venuša - klubové stretnutia Ligy proti rakovine

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

14. 11. 2017, utorok 8.45 h

Hadík Vadík, divadelné predstavenie pre MŠ Na Revíne

14. 11. 2017, utorok 10.30 h

Hadík Vadík, divadelné predstavenie pre MŠ Cádova

KURZY

11. a 12. 11. 2017, sobota a nedeľa 9. h - 14. h

Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov

VIT FIT - výtvarné kurzy, maľba na hodváb

Výučba v hre na klavír, gitaru a spev

Angličtina pre deti

Predaj vstupeniek: pondelok, utorok od 16. h

do 19. h (vždy 2 týždne pred podujatím)

Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia predstavenia.

Zmena programu vyhradená. Vstupenky

nerezervujeme.

Služby - prenájom priestorov na semináre,

spoločenské posedenia, prezentácie

Jozef Banáš
Na kus reči
Host **Mikuláš Štefan**
lekár a liečiteľ
8. 11. 2017 19. h

Konečne už aj v Bratislave
Príďte sa zoznámiť s novinkami
z oblasti 3D technológií a virtuálnej reality.

3D EXPO
24.-25. november 2017

4. ročník charitatívneho podujatia
BODY ART SHOW
JEDINÉ PODUJATIE SVOJHO DRUHU NA SLOVENSKU
V ZAJATÍ BOHOV
18. 11. 2017 o 19.00 h
NAJLEPŠÍ BODYPAINTERI PREDVEDÚ
SVOJE UMENIE NA TELÁCH ZAHALENÝCH LEN DO FARIEB
[ticketportal](http://ticketportal.sk) www.bodyartshow.sk

*Život
je krásny II.*

30.11.17 20. h
ANDREJ ŠEBAN TRIO TOUR 2017
Andrej Šeban - gitara, spev, Ján Fabrický - bicie, Michal Šelep - basgitar

